

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA

F. G. JACOBSE

přednesené dne 6. května 2004¹

1. V projednávané věci podává Komise opravný prostředek proti usnesení Soudu prvního stupně², kterým byla zamítnuta námitka nepřijatelnosti vznesená v rámci žaloby podané Greencore Group plc (dále jen „Greencore“), jejímž předmětem je zrušení údajného rozhodnutí Komise.

3. V říjnu 1999, krátce po vydání rozsudku Soudu prvního stupně, Irish Sugar v. Komise, zaslala Greencore Komisi faxem podrobné informace o bankovním účtu Irish Sugar, na který měla být částka vrácena. V závěru faxu bylo uvedeno:

„Žádáme vás rovněž o potvrzení, že zaplatíte úroky z vrácené částky, za období počínaje platbou Irish Sugar plc Komisi do okamžiku vrácení. Žádáme vás, abyste nám sdělili výši úroků.“

Skutkový základ sporu

2. V roce 1997 Komise uložila Irish Sugar plc (dále jen „Irish Sugar“), dceřině společnosti Greencore, pokutu na základě článku 86 Smlouvy o ES (nyní článek 82 ES)³. V roce 1999 Soud prvního stupně na návrh Irish Sugar snížil pokutu na 916 674 eur⁴.

4. Dne 4. ledna 2000 Komise provedla převod dlužné jistiny na účet, aniž by uhradila jakékoli úroky.

5. V říjnu 2001 Soud prvního stupně rozhodl ve věci Corus⁵, že v případě rozsudku,

1 — Původní jazyk: angličtina.

2 — Usnesení ze dne 7. ledna 2003, Greencore Group v. Komise, T-135/02, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

3 — Rozhodnutí Komise 97/624/ES ze dne 14. května 1997 o řízení k uplatnění článku 86 Smlouvy o ES, Úř. věst. 1997 L 258, s. 1.

4 — Rozsudek ze dne 7. října 1999, Irish Sugar v. Komise, T-228/97, Recueil, s. II-2969.

5 — Rozsudek ze dne 10. října 2001, Corus UK v. Komise, T-171/99, Recueil, s. II-2967.

kterým je zrušena nebo snížena pokuta uložená podniku za porušení pravidel hospodářské soutěže Smlouvy o ES, je Komise na základě článku 34 Smlouvy o UO⁶ povinna vrátit nejen jistinu neprávem zaplacené pokuty, ale rovněž úroky z prodlení související s touto částkou.⁷

výčkáni na výsledek věci ‚Corus‘, než se budete znovu touto otázkou zabývat.

[...]

6. V listopadu 2001 Greencore, s odkazem na rozsudek ve věci Corus, požádala Komisi, aby Irish Sugar uhradila částku ve výši 154 892 eur odpovídající úrokům z části pokuty, která byla zaplacena navíc.

Nemáte tedy právo dovolávat se rozsudku Corus poté, co jste původně přijala platbu jistiny bez úroků.“

7. Dopisem ze dne 11. února 2002 Komise odpověděla následovně:

„Platba jistiny bez úroků uskutečněná dne 4. ledna 2000 znamenala, že Komise odmítá zaplatit úroky. Rozhodnutí nezaplatit úrok nebylo Vámi napadeno ve lhůtě dvou měsíců stanovené v článku 230 Smlouvy o ES (dříve článek 173). Namísto toho jste zvolila

8. V dubnu 2002 Greencore podala žalobu na neplatnost tohoto údajného rozhodnutí podle článku 230 ES. Komise podala námitku nepřipustnosti na základě toho, že dopis nijak nemění právní postavení, ale pouze Greencore informuje o tom, že Komise má za to, že Greencore nenapadla rozhodnutí Komise ze dne 4. ledna 2000, a její právo na opravný prostředek bylo tedy promlčeno; vzhledem k tomu, že dopis byl pouze informativní, nemůže být předmětem žaloby na neplatnost na základě článku 230 ES. Greencore v odpovědi na to namítla, že nebylo vydáno žádné předchozí rozhodnutí o úrocích, a dopis tedy nemohl být čistě informativní.

6 — Použije se obdobně jako článek 176 Smlouvy o ES, nyní článek 233 ES (viz bod 51 výše uvedeného rozsudku Corus), který ukládá orgánu, jehož akt byl prohlášen za neplatný soudem Společenství, přijmout nezbytná opatření vyplývající z rozsudku.

7 — Body 52 a 53 výše uvedeného rozsudku Corus UK v. Komise.

9. Ve svém usnesení ze dne 7. ledna 2003, *Greencore Group v. Komise*, Soud prvního stupně zamítl námitku nepřipustnosti Komise a uvedl:

Tato judikatura je rovněž použitelná v takovém případě, jako je projednáváný případ, kdy Komise popřela existenci povinnosti, která pro ni vyplývá na základě ustanovení Smlouvy, tím, že odmítla platbu.“⁸

„Dopis ze dne 11. února 2002 zdaleka není pouze informativní, jak vyplývá z jeho samotného znění [...], ale jasně vyjadřuje odmítnutí Komise uhradit úroky z prodlení požadované žalobkyní ve prospěch své dceřiné společnosti. Toto odmítnutí je odůvodněno skutečností, že právo Greencore požadovat úhradu úroků bylo promlčeno vzhledem k tomu, že Greencore v tomto ohledu neveznesla námitky při vrácení jistiny pokuty, ke kterému došlo dne 4. ledna 2000.

10. Komise podala proti usnesení Soudu prvního stupně opravný prostředek. Uplatňuje, že Soud se dopustil nesprávného právního posouzení, když zamítl její námitku nepřipustnosti, a především porušil článek 230 ES, když prohlásil za přípustnou žalobu na neplatnost proti aktu, který nemůže být předmětem takové žaloby, neboť nemění podstatným způsobem právní postavení žalobce.

Soudní dvůr v rozsudku ze dne 26. května 1982, *Německo a další v. Komise (C-44/81, Recueil, s. 1855)*, v bodě 6 rozhodl, že pokud orgán, který upouští od dřívějšího závazku nebo zpochybňuje existenci takového závazku tím, že odmítne platbu, zakládá akt, který může být s ohledem na své právní účinky předmětem žaloby na neplatnost ve smyslu článku 230 ES. Pokud má tato žaloba za následek zrušení odmítnutí platby, bude žalobci potvrzeno jeho právo a dotčenému orgánu bude příslušet podle článku 233 ES, aby zajistil výkon protiprávně odmítnuté platby. Krom toho, pokud orgán ponechá žádost o platbu bez odpovědi, může být stejného výsledku dosaženo prostřednictvím článku 232 ES.

11. Greencore uplatňuje, zaprvé, že Soud prvního stupně konstatoval, že dopis „jasně vyjadřuje odmítnutí uhradit úroky z prodlení“ a že nedošlo k předcházejícímu odmítnutí, a zadruhé, že Soud správně rozhodl, že dopis může být předmětem žaloby, protože odepřel Greencore prospěch plynoucí jí na základě článku 233 ES, jak byl vyložen ve věci *Corus*.

Posouzení

mohla podpořit takový závěr, je věta tohoto znění:

12. Podstatnou otázkou, na kterou je nutno v rámci tohoto opravného prostředku odpovědět, je, zda měl Soud správně za to, že dopis Komise je aktem, který může být předmětem žaloby.

„Platba jistiny bez úroků uskutečněná dne 4. ledna 2000 znamenala, že Komise odmítá zaplatit úroky.“

13. Nemohu přijmout návrh Greencore, podle kterého je posouzení dopisu Soudem posouzením skutkového stavu, a nemůže být tedy napadeno opravným prostředkem. Ačkoliv obecně není Soudní dvůr příslušný přezkoumávat posouzení skutkového stavu, kterým se zabýval Soud, podle ustálené judikatury je příslušný vykonávat přezkum právního posouzení tohoto skutkového stavu a právních následků, které z toho byly Soudem vyvozeny.⁹ V projednávaném případě je právní posouzení dopisu Soudem a právní závěr z něho vyvozený zásadní pro výsledek řízení.

15. I za předpokladu, že toto prohlášení skutečně obsahuje odmítnutí zaplatit úroky, závisí jeho právní status a následky na správném posouzení platby jistiny bez úroků Komisí dne 4. ledna 2000. Pokud je dopis pouze potvrzením odmítnutí zaplatit úroky, které se mezitím stalo promlčeným aktem, jenž může být předmětem žaloby, potom zjevně samo o sobě předmětem žaloby být nemůže. Soud se však touto otázkou vůbec nezabýval.

14. Soud založil své posouzení dopisu na svém dojmu, že dopis „jasně vyjadřuje odmítnutí uvedeného orgánu uhradit úroky z prodlení“. Jedinou částí dopisu, která by

16. Podle mého názoru měl Soud takové přezkoumání provést. Soud konstatoval, jako skutkový stav, že ačkoliv Komise převedla jistinu na účet Greencore, „nevyhověla žádosti týkající se úroků“¹⁰. Jelikož Komise žádosti nevyhověla, je nutno tuto žádost podle mého názoru považovat za odmítnutou. Soud měl proto dojít k závěru, že platba jistiny bez úroků Komisí měla správně být posouzena jako konkludentní odmítnutí

9 — Rozsudek ze dne 1. června 1994, Komise v. Brazzelli Lualdí a další, C-136/92 P, Recueil, s. I-1981, body 48 a 49.

10 — Bod 5 výše uvedeného usnesení Greencore Group v. Komise.

zaplatit tyto úroky. I když obecně pouhá nečinnost ze strany orgánu nemůže být považována za konkludentní odmítnutí¹¹, situace je jasně odlišná, pokud je podána žádost, které následný akt nevyhoví¹². Konkludentní rozhodnutí může být v zásadě napadeno na základě článku 230 ES¹³.

17. Článek 230 přiznává právo na soudní přezkoumání jednání orgánu. Pokud toto jednání nevede k rozhodnutí, proti kterému je možno podle tohoto článku podat žalobu, článek 232 ES stanoví, že orgán může být vyzván, aby jednal. Každý článek stanoví přísné časové omezení pro výkon práva, které přiznává. Je zřejmé, že tento systém opravných prostředků by byl narušen, pokud by účastník, který má za to, že byl poškozen jednáním orgánu, nevykonal žádné své právo v příslušné časové lhůtě, měl však možnost napadnout toto jednání později.

18. Pokud, jak se domnívám, je odmítnutí Komise zaplatit úroky správně posouzeno jako rozhodnutí neučinit tak, nemůže být dopis podle mého názoru rozhodnutím,

které lze napadnout na základě článku 230 ES, neboť pouze potvrdil uvedené dřívější rozhodnutí. Z ustálené judikatury vyplývá, že žaloba na neplatnost podaná proti rozhodnutí, které pouze potvrzuje dřívější rozhodnutí, které nebylo včas napadeno, je nepřijatelná a že rozhodnutí je pouhým potvrzením dřívějšího rozhodnutí, pokud neobsahuje žádné nové poznatky ve srovnání se starším opatřením a nepředcházelo mu žádné přezkoumání situace adresáta předchozího opatření¹⁴. Zvláště fax, ve kterém Komise odmítá přezkoumat předchozí rozhodnutí, nemá povahu nového rozhodnutí¹⁵. Oproti tomu schůzka adresáta dřívějšího opatření s orgánem, který odmítl zaplatit částku údajně dlužnou, při které je projednáváno odmítnutí zaplatit, musí být ve smyslu této judikatury považována za přezkoumání¹⁶.

19. V rozsudku Německo a další v. Komise, jediném rozsudku, o který se Soud opíral v tomto sporném bodě, žádalo Německo o platbu podpory, jejíž poskytnutí Komise původně schválila. V červenci 1980 Komise Německu sdělila, že nemůže vyhovět žádosti, protože nebyla podána včas. V srpnu 1980 Německo odpovědělo, přičemž zpochybnilo stanovisko Komise a požádalo ji, aby je

11 — Rozsudek Soudu ze dne 13. prosince 1999, Sodima v. Komise, spojené věci T-190/95 a T-45/96, Recueil, s. II-3617, bod 32.

12 — Viz také rozsudek ze dne 11. července 1996, Branco v. Komise, T-271/94, Recueil, s. II-749, bod 48.

13 — Viz rozsudek ze dne 25. května 2000, Ca' Pasta v. Komise, C-359/98 P, Recueil, s. I-3977, bod 32.

14 — Rozsudek ze dne 26. října 2000, Ripa di Meana a další v. Parlament, spojené věci T-83/99, T-84/99 a T-85/99, Recueil, s. II-3493, bod 33, a tam uváděná judikatura.

15 — Rozsudek ze dne 18. září 1997, Mutual Aid Administration Services v. Komise, spojené věci T-121/96 a T-151/96, Recueil, s. II-1355, bod 48.

16 — Rozsudek ze dne 15. října 1997, IPK-München v. Komise, T-331/94, Recueil, s. II-1665, body 25 a 26.

vysvětlila. Tato žádost byla Komisí formálně přijata a konala se schůzka, na které Komise souhlasila s tím, že přezkoumá stanovisko Německa. V říjnu a prosinci 1980 Německo znovu napsalo Komisi za účelem obdržení platby, v prosinci 1980 Komise potvrdila odmítnutí. Skutečnost, že Komise souhlasila s takovým přezkoumáním věci po svém původním odmítnutí zaplatit částku údajně dlužnou a skutečně je provedla, je podle mého názoru dostatečná, aby ukázala, že rozsudek Německo a další v. Komise je zjevně odlišný od projednávaného případu¹⁷.

20. V rozsudku *Corus* Soud stanovil zásadu práva na úroky z pokut, které byly zaplacený a později zrušeny nebo sníženy. *Greencore* správně uplatňuje, že výklad ustanovení práva Společenství podaný soudy Společenství „vyjasňuje a definuje význam a dosah tohoto pravidla, jak má být chápáno

a uplatňováno od jeho vstupu v platnost“¹⁸. Nicméně nevidím vztah tohoto tvrzení k přípustnosti žaloby *Greencore* nebo to, jak může zprostit *Greencore* požadavku článku 230 ES podat žalobu ve lhůtě dvou měsíců od konkludentního rozhodnutí Komise, kterým odmítá platby úroků, když o to byla poprvé požádána. Je zjevné, že pozdější rozhodnutí Soudu neotevívá znovu lhůtu pro podání žaloby, neboť tato doba již uplynula.

21. Je možno uvést, že pokud Soudní dvůr zamítne opravný prostředek v projednávaném případě, nebude Komise moci v důsledku toho namítat lhůtu stanovenou v článku 230 ES proti žádnému podniku, kterému byla kdykoli dříve Komisí udělena pokuta, která byla později snížena nebo zrušena soudy Společenství. Z ustálené judikatury plyne, že hlavním účelem časového omezení je, že lhůty, ve kterých musí být soudní řízení zahájeno, slouží k zajištění právní jistoty tím, že brání tomu, aby opatření Společenství, která mají právní následky, mohla být donekonečna zpochybňována¹⁹. Výše uvedený výsledek by byl zjevně v rozporu s takovouto úvahou.

17 — Viz rovněž stanovisko generálního advokáta Darmona ve věci *Oliveira v. Komise* (rozsudek ze dne 7. května 1991, C-304/89, Recueil, s. I-2283), který se odvolává na rozsudek Německo a další v. Komise jako na judikaturu, která odmítá uznat, že přijetí stanoviska, které orgán Společenství přezkoumá, je rozhodnutím (viz bod 12 stanoviska).

18 — Bod 26 odpovědi *Greencore*.

19 — Viz příklad z poslední doby, rozsudek Soudního dvora ze dne 22. října 2002, *National Farmers' Union*, C-241/01, Recueil, s. I-9079, bod 34, a tam uváděná judikatura.

22. Konečně dodávám, že pokud měla Greencore za to, když obdržela od Komise platbu jistiny, že nezaplacení úroků není akt napadnutelný podle článku 230 ES, měla správně vyzvat Komisi, aby jednala, na základě článku 232 druhého pododstavce ES. Skutečnost, že se Greencore, jak uvedla ve své žalobě podané Soudu, „rozhodla nevyužít tohoto opravného prostředku“, nemůže mít žádný vliv na přípustnost žaloby,

kteřou se později rozhodla podat na základě článku 230 ES.

23. Vzhledem k výše uvedenému by mělo být sporné usnesení Soudu zrušeno a na základě čl. 61 prvního pododstavce Statutu Soudního dvora by měla být žaloba na neplatnost proti údajnému rozhodnutí prohlášena za nepřijatelnou.

Závěry

24. V důsledku toho docházím k závěru, že je třeba, aby Soudní dvůr:

- 1) zrušil usnesení Soudu prvního stupně ze dne 7. ledna 2003 ve věci T-135/02, Greencore Group v. Komise;
- 2) prohlásil za nepřijatelnou žalobu na neplatnost podanou Greencore proti údajnému rozhodnutí Komise ze dne 11. února 2002 a
- 3) uložil Greencore Group plc náhradu nákladů řízení před Soudním dvorem a Soudem prvního stupně.